

ת"פ 8442/12/13 - מדינת ישראל נגד יוסף ששון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 8442-12-13 מדינת ישראל נ' ששון
תיק חיצוני: 0-6190-01398-2010

בפני	כב' השופט אביטל חן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	יוסף ששון

החלטה

בפני בקשה לביטול כתב אישום מטעמי הגנה מהצדק בשל אכיפה בררנית.

על פי כתב האישום החזיק הנאשם סם מסוג קנאביס במשקל 13.8 גרם ובכך עבר עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית.

הנאשם מפנה להנחיות היועץ המשפטי לממשלה (הנחיות היועמ"ש, "מדיניות התביעה-סמים: אחזקה ושימוש לצריכה עצמית", 4.1105) לפיהן בנסיבות מיוחדות מומלץ להימנע מהגשת כתב אישום בשל היעדר עניין לציבור.

לטענת ב"כ הנאשם, משחרגה המשיבה מהנחיות אלו, יש להורות על ביטול כתב האישום.

התביעה אינה כופרת בטענה לפיה מתקיימות בעניינו של הנאשם אותן נסיבות מיוחדות בשלן ניתן היה לסגור התיק נגדו בהעדר עניין לציבור, אך טוענת כי נוכח כמות הסם שנמצאה בחזקת הנאשם אין להחיל עליו את ההנחיות וטענותיו של הנאשם ראוי שיובאו בחשבון בעת גזירת הדין על ידי ענישה מקלה.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים באתי לכלל מסקנה כי יש להורות על ביטול כתב האישום נגד הנאשם.

הנחיות היועץ המשפטי בעמוד 7 קובעות כלהלן:

"בתפיסת הסם הראשונה אצל אדם נעדר כל תיקים פלייליים, כאשר ברור כי מדובר בשימוש עצמי ראשוני, (הדגשה שלי-א.ח.) בחינת מעידה ובהתקיים התנאים שיימנו להלן,

עמוד 1

ניתן לסגור את התיק תוך אזהרה שתירשם בגיליון הפלילי...

הדבר יחול אך בהצטבר התנאים הבאים:

(1) הודאת החשוד.

(2) הגשת בקשה מאת החשוד לסגירת התיק באזהרה. הבקשה תכלול התחייבות של החשוד שלא להוסיף ולהשתמש בסמים מכל סוג שהוא, כמו גם את הצהרתו, לפיה הוא מודע לכך שאם ייתפס בשנית ימוצה עמו הדין, אף לגבי הפעם הראשונה...

(3) העדר רישומים פליליים בעבירות סמים או עבירות רלבנטיות אחרות, כגון, עבירות רכוש... (רישומים - לרבות מב"דים ותיקים סגורים מחוסר עניין לציבור).

(4) העדר נסיבות מחמירות (שימוש על יד בעל תפקיד האחראי לשלום אחרים).

הנחיות היועץ המשפט לממשלה הן כללים שגובשו, ככלי עבודה, שאמור להקל על הרשות בהפעלת סמכותה, תוך שמירה על אחדות ושיוויון בין המקרים השונים, כאשר מבחינת האזרח, מטרת ההנחיות לאפשר לו הסתמכות על ההנחיות ותכנון צעדיו.

עם זאת, אין מדובר בכללים נוקשים כמו דברי חקיקה אלא בכללים שניתן לסטות מהם במקרים מתאימים. לעניין זה ראו י' זמיר, "הסמכות המנהלית (מהדורה ראשונה) (תשנ"ו) פרק 31: "הנחיות מנהליות", עמודים 785-786:

:

"אכן, רק בנסיבות מיוחדות תסטה הרשות מן ההנחיות. לא זו בלבד שבדרך כלל נוח לה פעול על פי ההנחיות, אלא שעקרון השוויון אף מחייב אותה שלא לסטות מן ההנחיות, בהעדר שיקולים ענייניים המצדיקים סטייה."

"בהתאם לכך, בית המשפט עשוי לפסול הנחיות הנוגדות הלכות אלה, הן משום שהן חורגות מהסמכות, אם משום שהן מתבססות על שיקולים זרים, ואם משום שהן לוקות בחוסר סבירות" (שם, עמודים 779-780).

בבג"צ 47/91 און ניימן נגד פרקליטותה מדינה, שדן בעתירה לאפשר עיון בחומר חקירה טרם הגשת כתב האישום בהתאם להנחיות הנועם"ש, נפסק:

לעניין זה מקובל עלינו, כי רשות ציבורית המתווה לעצמה קווי פעולה או כללים בעניין אופן הפעלת סמכויותיה, איננה יכולה לסטות מן הקווים והכללים שגיבשה וקבעה לעצמה. אלא אם קיימים טעמים סבירים לכך העומדים במבחן הביקורת האובייקטיבית, שהרי גם בכך אחד הביטויים של השוויון בפני החוק. על-כן, יש מקום לבחון אם קמה לעותר זכות העיון בחומר לפי הקווים שהותוו בהנחיה הנ"ל."

כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים כי הנאשם עומד בתנאים הנקובים.

הנאשם הודה בביצוע העבירה בסמוך לאחר ביצועה ובהמשך, בחקירתו במשטרה. הנאשם פנה לתביעה בבקשה לסגור את התיק נגדו, הביע חרטה על מעשיו והתחייב להימנע מביצוע עבירות דומות בעתיד.

הנאשם בן 26 שנה, נעדר עבר פלילי מנהל אורח חיים תקין הכולל תעסוקה ולימודים.

ביחס לטענת התביעה המתייחסת לכמות הסם ולפיה מדובר בסם לצריכה עצמית "אך ממש על הגבול", ייאמר כי קו הגבול לצריכה עצמית נקבע בחוק (סעיף 31 (3) לפקודת הסמים) והועמד על 15 גרם, כאשר למעלה מכך, תקום חזקה כי מדובר בסם שאינו לצריכה עצמית.

ההנחיה עצמה מתייחסת לתיבה המוכרת בחוק והיא "**שימוש עצמי**" ומניחה בגבול "השימוש העצמי" את הסמכות לאי הגשת כתב אישום.

משנמצא כי ברשות הנאשם נמצא סם בשיעור הנמוך מ-15 גרם, יוחסה לו גם בכתב האישום עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית.

לטעמי משאין בהנחיה המתייחסת לכמות הסם בתוך טווח ה'שימוש העצמי', ומשלא הובא בפני טעם סביר לסטייה מההנחיה, יש לפרש את ההנחיה כמכוונת לאי הגשת כתב אישום.

כאמור, מבסס הנאשם את בקשתו על דוקטרינת ההגנה מן הצדק.

בהתאם להלכת בורוביץ (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד בורוביץ) יש להחיל את הדוקטרינה על מקרים בהם **"לא ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או בקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות"** כאשר המטרה הינה **"לעשות צדק עם הנאשם, ..."**

לצורך קבלת החלטה בשאלה זו על בית המשפט לאזן בין אינטרסים שונים "תוך שהוא נותן דעתו לנסיבותיו הקונקרטיים של ההליך שבפניו. בתוך כך עשוי בית-המשפט לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאוריות או המוכחות) המבססות את אשמתו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם, וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב...

בגיבוש האיזון בין השיקולים הנגדיים ייחס בית-המשפט לכל אחד מהשיקולים את המשקל היחסי הראוי לו בנסיבותיו הקונקרטיים של המקרה הנתון. כך, למשל, ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבהעמדה לדין; וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר ופגיעתו בנאשם ובזכויותיו חמורה יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבשמירת זכויותיו של הנאשם ובריסון כוחה של הרשות. "

בחינת נסיבות המקרה שבפני, כפי שפורטו לעיל, ואיזון בין השיקולים השונים מביאני למסקנה כי נפל פגם בהליך, באופן הפוגע בתחושת הצדק וההגינות, ואין דרך לרפאו, לטעמי, אלא באמצעות ביטול כתב האישום.

לפיכך, אני מורה על ביטול כתב האישום נגד הנאשם בכפוף לכך שהנאשם יחתום על ההתחייבות העולה מסעיף 2 להנחיות, ותוך שימור זכותה של התביעה להגיש בשנית כתב אישום אם יפר האשם התחייבות זו.

החלטה תישלח לצדדים.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשע"ד, 12 יוני 2014, בהעדר הצדדים.